

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Kaimai ir miesteliai – kaimo plėtros katalizatoriai. Iššūkiai ir galimybės“**(nuomonė savo iniciatyva)**

(2018/C 081/03)

Pranešėjas **Tom JONES**

Plenarinės asamblėjos sprendimas	2016 9 22
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalis Nuomonė savo iniciatyva
Atsakingas skyrius	Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius
Priimta skyriuje	2017 10 3
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 10 18
Plenarinė sesija Nr.	529
Balsavimo rezultatai	129/0/1
(už / prieš / susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos*Išvados*

1.1. EESRK mano, kad, nepaisant netolygaus gyventojų pasiskirstymo ir tradicinės ekonominės veiklos nuosmukio, daugelyje kaimų ir miestelių yra pakankamai gerosios patirties įrodymų, kad būtų galima optimistiškai tikėtis tvarios ateities daugelyje, jei ne visose kaimo gyvenvietėse. Tokios gyvenvietės gali paskatinti platesnį kaimo vietovių atnaujinimą ir darnų vystymąsi.

1.2. Tačiau toks optimizmas priklauso nuo tvarių, holistinių pastangų įtraukiant žmones ir finansinius išteklius visais valdžios lygmenimis ir visuose trijuose sektoriuose – privačiajame, viešajame ir pilietiniame.

Rekomendacijos

1.3. EESRK visiškai pritaria Europos Komisijos pažangiųjų kaimų iniciatyvai, pirmiausia dėl duotų pažadų, susijusių su direktoratų tarpusavio bendradarbiavimu. Nacionalinės ir regioninės kaimo plėtros programos, kurias AGRI GD bendrai valdo su valstybėmis narėmis, yra labai svarbios, tačiau niekada negalės skirti pakankamai išteklių iniciatyvai be kitų nacionalinių, regioninių arba vietos viešųjų investicijų. EESRK atkreipia dėmesį į rengiamą Regionų komiteto nuomonę dėl pažangiųjų kaimų ⁽¹⁾ ir jai pritaria.

1.4. Spartusis plačiajuostis ryšys – belaidis ir fiksuotasis – yra labai svarbus, nes tik taip pažangiai vystomi kaimai ir miesteliai galės vystytis ekonominiu ir socialiniu požiūriu; toks ryšys turi būti visiškai prieinamas, ką užtikrintų „kaimui skirta patikra“, apie kurią kalbama 2016 m. deklaracijoje „Korkas 2.0“.

1.5. Viešosios švietimo, mokymo, sveikatos ir socialinės priežiūros, taip pat vaikų priežiūros, paslaugos turėtų būti prieinamos, integruotos ir novatoriškos naudojimosi technologijų pažanga požiūriu.

⁽¹⁾ Kaimo vietovių atgaivinimas pasitelkiant pažangiųjų kaimų iniciatyvą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

1.6. Kaimo vietovių planavimo institucijos turėtų remti procesus, kurie leistų atnaujinti nereikalingus kaimų ir miestelių pastatus, užtikrinant žemus tarifus veiklą pradedančioms įmonėms ir kompensacines išmokas už užmiestyje vykdomus mažmeninius projektus. Suteikiant galimybę naudotis tokiais atnaujintais pastatais reikėtų atsižvelgti į vietos nevyriausybinę organizacijų, taip pat į privataus ir viešojo sektoriaus poreikius.

1.7. Dar vienas iššūkis – prastos transporto jungtys, todėl rekomenduojama dalytis transporto priemonėmis, naudoti bendruomenėms priklausančius autobusus ir automobilius tais atvejais, kai nėra privataus sektoriaus.

1.8. Jei įmanoma, darbdaviai turėtų būti skatinami remti nuotolinį darbą ir pasinaudoti visa galima kaimo ir miesto partnerystės teikiama nauda. Šiame kontekste labai svarbūs tiek žemės ūkio, tiek ir kaimo turizmo sektorių, su sveikata susijusios veiklos indėlis ir vietinių ūkių ir amatų produktų prekės ženklų formavimas (angl. *branding*), taip pat kultūrinių ir istorinių renginių įvairovės didinimas. Pasinaudodami kaimo plėtros programos parama, verslininkai gali pritraukti investicijas ir kurti bei pateikti į rinką didelės pridėtinės vertės produktus.

1.9. Vietos valdymas arčiausiai piliečių yra nacionalinis arba regioninis klausimas. Tačiau, kaimams ir miesteliams reikia suteikti daugiau galių ir sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansinių išteklių, kad jie galėtų patenkinti ir paremti savo rinkėjų pageidavimus.

1.10. Reikėtų visapusiškai remti iniciatyvą LEADER ir vietos veiklos grupes, kai jos stengiasi skatinti vietos plėtrą, ragindamos tiek privačias, tiek ir pelno nesiekiančias įmones pradėti veiklą ir plėtoti ją, bei užtikrinti aktyvaus ir palaikančio bendruomeniškumo dvasį. Jeigu bendradarbiavimas taptų glaudesnis, šios pastangos galėtų būti išplėtos vykdant bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą.

1.11. Visų pirma, kaimų ir miestelių gyventojai turėtų išsiugdyti bendruomeniškumo pojūtį, kuris skatina patiems imtis vadovaujamojo vaidmens. Mokyklų ir vietos mentoriai turėtų skatinti lyderystę. Tiems, kurie imasi vadovavimo, reikalinga visapusiška konsultavimo agentūrų ir nevyriausybinę organizacijų parama, nes jos gali gauti informacijos apie geriausios patirties pavyzdžius ir atitinkamas panašias iniciatyvas.

1.12. Regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis reikėtų atkreipti dėmesį į naujai atsirandančius pažangiai vystomus kaimus. ES institucijos ir jų suinteresuotieji subjektai turėtų kasmet surengti vienos dienos šventę, kad atkreiptų dėmesį į sėkmingas, darnias kaimo ir miestelių bendruomenes.

1.13. Siekiant stiprinti ir ugdyti tikrą miestų arba didmiesčių ir jų kaimyninių gyvenviečių partnerystės jausmą, EESRK remia 2016 m. R.E.D.⁽²⁾ rekomendacijas dokumente „Siekime Europos augimo su kaimo teritorijomis“ ir *Carnegie* patikos fondo Susigiminiavusių miestų bandomąjį projektą. Darna vystymosi ir žiedinės ekonomikos principai turėtų būti taikomi miesto ir kaimo vietovių partnerystėms.

1.14. Komitetas pritaria 2015 m. lapkričio mėn. paskelbtam 2-ojo Europos kaimo vietovių parlamento Europos kaimo manifestui dėl glaudesnio bendruomenių, organizacijų ir valdžios institucijų bendradarbiavimo kaimo ir miesto teritorijose, kad būtų visapusiškai pasinaudota socialiniais, kultūriniais ir ekonominiais ryšiais, kuriuos gali lemti toks bendradarbiavimas; taip pat subjektai kaimo ir miesto teritorijose turėtų aktyviai keistis idėjomis ir gerosios patirties pavyzdžiais.

1.15. EESRK rekomenduoja, kad Europos investicijų bankas parengtų individualiai pritaikytas paramos schemas mažoms kaimo bendrovėms, tiek privačioms, tiek socialinėms įmonėms, įskaitant kooperatyvus, kaip jis žadėjo savo 2017–2019 m. programoje.

1.16. Europos jaunųjų ūkininkų taryba (CEJA) ir kitos jaunimo atstovaujamosios organizacijos turėtų būti remiamos, kad atvertų galimybę vietos bendruomenėse kurti jaunimo forumus, kurie paskatins imtis veiksmų pagal jų poreikius ir siekius. Joms reikia suteikti daugiau galimybių pareikšti savo nuomonę priimant ekonominius ir socialinius sprendimus; mokymo, mentorystės ir finansinė parama turi būti pritaikyta prie jų siekių.

⁽²⁾ R.E.D.: Kaimo vietovės – Aplinka – Vystymasis.

1.17. JT darnaus vystymosi tikslų sąrašo 11 tikslu minimi miestai ir gyvenvietės. Tvarūs kaimai ir miesteliai turėtų būti įtraukti į „bendruomenių“ nuostatas.

1.18. Vykdamt Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) reklaminę kampaniją ir įgyvendinant tų metų iniciatyvas reikėtų akcentuoti kaimuose ir miestuose esančias kultūros vertybes. Svarbų vaidmenį reklamuojant tradicijas ir kultūrą gali atlikti vyresnio amžiaus kaimo gyventojai, todėl reikėtų jiems sudaryti sąlygas aktyviai veikti šioje srityje.

1.19. Komitetas rekomenduoja „gerosios patirties pavyzdžiais“ dalytis visais lygmenimis. Taip jau daro EKPT, ELARD, Ecovast ir ERP ir informaciją galima rasti leidinyje „Geriausias kaimas pasaulyje“⁽³⁾.

2. Įžanga

2.1. Kaimo vietovės yra neatsiejama Europos dalis, nuo kurios ypač priklauso žemės ūkio ir miškininkystės įmonės. Miestelių ir kaimų bendruomenės yra įsikūrusios šiose kaimo vietovėse ir yra jų dalis, – jos visada buvo vietos, kur žmonės ir gyvena, ir dirba.

2.2. Miesteliai kaimo vietovėse yra aplinkinių kaimų ir gyvenviečių centras. Savo ruožtu, miesteliai yra įsikūrę didelių miestų pakraščiuose. Visi jie yra tarpusavyje susiję. Jie yra svarbūs subjektai kaimo ir (arba) miestų partnerystėje – tai idėja, kurią propagavo REGIO GD⁽⁴⁾ ir EBPO, kai abu partneriai turi vienodą statusą valdant ir planuojant savo ateitį. Kaimai ir miesteliai visoje Europoje patyrė didelių pokyčių – ekonominių ir socialinių – jie ir toliau susiduria su būtinybe prisitaikyti prie šiuolaikinių aplinkybių.

2.3. Kartu su žemės ūkiu ir miškininkyste, kaimai ir miesteliai yra kaimo vietovių „stuburas“, jie kuria darbo vietas, teikia paslaugas bei švietimo paslaugas sau, savo aplinkiniams kaimams ir nedidelėms gyvenvietėms. Savo ruožtu, miesteliai yra įsikūrę didesnių miestų pakraščiuose. Taip užsimezga ryšys tarp kaimo ir miesto vietovių – tai bet kurio regiono ypatumas. Miesto ir kaimo vietovės teikia paslaugas viena kitoms – miesto teritorijos priklauso nuo kaimo vietovių aprūpinimo maistu požiūriu ir suteikia rinką realizuoti produktus iš kaimo, o kaimo vietovės tampa poilsio ir ramybės oazė miesto gyventojams.

2.4. Daugelyje kaimo vietovių nuo seno vyrauja „priklausymo“ bendruomenei pojūtis. Ši tradicija silpnėja, o atokesnės kaimo vietovės jaučiasi apleistos ir nykstančios.

3. Konkrečios problemos

3.1. Pastaraisiais dešimtmečiais kaimo bendruomenės susiduria su sunkumais dėl noro centralizuoti daug paslaugų siekiant masto ekonomijos, modernių susisiekimo ir keliavimo bei žmonių gyvenimo būdo pokyčių. Vietos paslaugų įmonės išsikelia iš kaimo bendruomenių; nebėlieka daugelio parduotuvių, bankų ir pašto skyrių, užsidaro mažos kaimo mokyklos.

3.2. Kaimo vietovėse nedarbas yra paslėptas reiškinys, nes jo mastas yra nedidelis, palyginti su nedarbu miestuose – ir vis tik jos susiduria su papildoma problema, kaip gauti pagalbos iš darbo centrų, kurie yra įsteigti miestuose, ir dažnai nukentčia dėl nykstančių kaimo vietovių viešojo transporto paslaugų. Nedarbo lygis gali būti nedidelis dėl to, kad daugelis jaunų žmonių išvyksta mokytis, įgyti išsilavinimo arba dirbti, o likusieji – dirba už mažą darbo užmokestį.

3.3. Viešųjų finansų, kurie tokie svarbūs kaimo bendruomenėms paremti, paklausa vis didėja – nes apskritai auga pragyvenimo ir paslaugų teikimo išlaidos.

3.4. Investicijos į kelius ir greitkelius skatina naudotis asmeniniais automobiliais kaip paprasčiausiu būdu pasiekti darbą. Žmonės dabar yra kur kas labiau pasirengę keliauti didelius atstumus, tačiau dėl to, savo ruožtu, jie tapo mažiau priklausomi nuo darbo arba paslaugų teikimo savo vietos bendruomenėse.

⁽³⁾ Parengė Ulla Herlitz ir kolegos, kaip praktinį geriausios patirties pavyzdį – ENRD: Europos kaimo plėtros tinklas; ELARD: Europos LEADER kaimo plėtros asociacija; ECOVAST: Europos Vadovų Taryba kaimams ir mažiems miesteliams.

⁽⁴⁾ ECOVAST priklausė ankstesniam REGIO GD RURBAN tinklui.

3.5. Žmonių apsipirkimo įpročiai pasikeitė. Jie dažnai apsipirka ten, kur dirba; paprastai tai būna didelis miestas, o ne jų kaimas ar miestelis. Ir jie perka internetu, o prekės pristatomos į namus. Visa tai prisideda prie vietos parduotuvių žlugimo.

3.6. Jaunimas išvyksta iš kaimo vietovių į miestus mokytis, įgyti išsilavinimo ir dirbti. Jeigu nebus išsaugotos darbo vietos kaimo vietovėse, jaunimą bus sunku susigrąžinti į kaimo bendruomenes. Reikia, kad svari jaunimo nuomonė taptų vietos demokratijos pagrindu. Reikėtų remti jaunimui atstovaujančias organizacijas siekiant paskatinti jas dalyvauti valdyme. Ne mažiau svarbu, kad ekonominės ir socialinės tarnybos, teikdamos konsultacijas ir finansinę paramą, atsižvelgtų į jaunimo poreikius.

3.7. Kartų sanglauda kyla sunkumų dėl skaitmeninio disbalanso tarp amžiaus grupių. Specialios priemonės užimtumui skatinti, mokyklos ir vaikų priežiūros įstaigos, kartu su būstu už prieinamą kainą kaimo vietovėse, yra labai svarbūs siekiant, kad jaunimas ir šeimos su vaikais liktų kaimo bendruomenėse arba grįžtų į jas. Bendruomenėms priklausantys žmonės kartais turi skirtingas nuomones apie vietos ekonominę veiklą. Turi vykti dialogas ir reikia ugdyti supratimą, siekiant pusiausvyros tarp ramybės ir tinkamų iniciatyvų darbo vietoms kurti.

4. Galimybės

4.1. Europos Komisijos pažangių kaimų iniciatyva yra itin svarbi, ypač dėl pažadų dėl jungtinių direktoratų tarpusavio bendradarbiavimo. AGRI GD kaimo plėtros programa niekada negalės skirti pakankamai išteklių iniciatyvai be kitų GD ir nacionalinių, regioninių ar vietos viešojo sektoriaus investicijų. Ši bandomoji iniciatyva, atlikus įvertinimą, turi būti įtraukta į visas naujas bendrosios žemės ūkio politikos ir regionines programas ir plėtojama įtraukiant miestelius kaip „kaimo gaivinimo“ dalį.

4.2. Plačiajuostis ryšys yra labai svarbus visoms kaimo vietovėms. Geresnė plačiajuosčio ryšio – belaidžio ir fiksuotojo – aprėptis būtų naudinga įvairioms veiklos sritims, tai ne tik padėtų vystyti įmones ir suteiktų galimybę dirbti iš namų, bet ir gerintų kasdienio žmonių gyvenimo kokybę. Tai galėtų sudaryti sąlygas mokytis internetu, gauti geresnes sveikatos priežiūros paslaugas ir parduoti internetines paslaugas. Yra gerosios patirties pavyzdžių, kai bendruomenėms buvo naudinga geresnė prieiga prie interneto kaimo vietovėse. Reikėtų sudaryti galimybių, ypač vyresnio amžiaus žmonėms, įgyti pagrindinių naudojimosi internetu įgūdžių.

4.3. Jei įmanoma, darbdaviai turėtų būti skatinami remti nuotolinį darbą ir išnaudoti galimą kaimo ir miesto partnerystės naudą. Pasinaudodami kaimo plėtros programos parama, verslininkai gali pritraukti investicijų ir kurti bei pateikti į rinką didelės pridėtinės vertės produktų, pavyzdžiui, maisto, gėrimų, kraštovaizdžio ir istorinio paveldo, kultūros ir sveikatos priežiūros bei laisvalaikio veiklą, kartu užtikrindami kaimo amatų ir aplinkosauginių įgūdžių tęstinumą.

4.4. Viešosios švietimo, mokymo, sveikatos ir socialinės priežiūros paslaugos turėtų būti įtrauktos, sugrupuotos ir novatoriškos naudojimosi technologijų pažanga požiūriu, siekiant išvengti visų pirma kaime gyvenančių vyresnio amžiaus žmonių ir paauglių diskriminacijos ir atskirties. Geografiškai išskirstytos Vyriausybės tarnybos galėtų parodyti pavyzdį, kaip sumažinti miestų perpildymą ir taršą juose, kartu skatinant teisingumo kaimo atžvilgiu jausmą. Vietos valdžios institucijoms tenka svarbus vaidmuo planuojant kaimo vietoves ir užtikrinant, kad būtų imtasi pozityvių veiksmų kaimo bendruomenėse siekiant skatinti jas išlikti perspektyviomis ir remiamomis. Tarnybos galėtų dalytis vienu pastatu arba nenaudojami pastatai galėtų būti pritaikyti naujoms verslo reikmėms, kuriant naujas darbo vietas, kurios galėtų suteikti daugiau galimybių ekonominei veiklai vystyti. Suteikiant galimybę naudotis tokiais atnaujintais pastatais reikėtų atsižvelgti į vietos nevyriausybinių organizacijų, taip pat į privataus ir viešojo sektoriaus poreikius.

4.5. Būtina stengtis išugdyti tikrą partnerystės tarp miestų ar didmiesčių ir jų kaimyninių gyvenviečių dvasią, kad būtų galima abipusiai naudingai dalytis bendruomeniškumo pojūčiu, naudotis prekės ženklu ir bendromis investicijomis. Kartu su kitomis organizacijomis R.E.D. rekomendavo 2016 m. Europos politinę strategiją kaimo vietovėms iki 2030 m. ⁽⁵⁾. Kitas pavyzdys – *Carnegie* patikos fondo Miestų partnerių bandomasis projektas. Darna vystymosi ir žiedinės ekonomikos principai turėtų būti taikomi miesto ir kaimo vietovių partnerystėms.

⁽⁵⁾ *Making Europe Grow with its Rural Territories.*

4.6. 2-asis Europos kaimo vietovių parlamentas 2015 m. lapkričio mėn. priėmė Europos kaimo manifestą. EKVP tinklas su partneriais 40 Europos šalių nagrinėja manifeste išdėstytas temas. Europos kaimo vietovių parlamentas ragina bendruomenes, organizacijas ir valdžios institucijas glaudžiau bendradarbiauti kaimo ir miesto teritorijose, kad būtų kuo naudingiau pasinaudota socialiniais, kultūriniais ir ekonominiais ryšiais, kuriuos gali lemti toks bendradarbiavimas; taip pat subjektai kaimo ir miesto teritorijose turėtų aktyviai keistis idėjomis ir gerosios patirties pavyzdžiais. Partneriai dirba įvairiausiose srityse, pavyzdžiui, „Miesteliai“, „Tvarios paslaugos ir infrastruktūra“ ir „Integruota kaimo plėtra ir LEADER/ bendruomenės inicijuota vietos plėtra“; po to, bus parengta ataskaita, kuri bus pateikta ir aptarta 3-iajame Europos kaimo vietovių parlamente Venhorste (Nyderlandai) 2017 m. spalio mėn.

4.7. Europos investicijų bankas turėtų parengti konkretiems poreikiams pritaikytas paramos schemas mažoms kaimo bendrovėms, tiek privačioms, tiek socialinėms įmonėms, įskaitant kooperatyvus, kaip pažadėjo savo 2017–2019 m. programoje ir patvirtino paremdamas „Niki's Sweets“ Agrosee, Kipro Trodosos kalnuose.

4.8. Kaimo vietovėse labai aktyvus savanoriškos veiklos sektorius; jis padeda koordinuoti veiksmus, o žmonėms – bendradarbiauti. Socialinės ir bendruomeninės įmonės, pavyzdžiui, 300 Danijos socialinių ir ekonominių įmonių buvo leista naudotis ženklu „RSV“, t. y. registruota socialinė ir ekonominė bendrovė (*Virksomhed*), arba „Cletwr“ kavinė vidurio Velse, vis dažniau padeda pakeisti prarastas viešąsias ir privačias paslaugas. Jos dirba vadovaudamosi įmonių socialinės atsakomybės (ĮSA) idėjomis. Svarbi organizacijų, pavyzdžiui, *Plunkett Foundation*, parama ir konsultacijos sukuriant ir išlaikant socialinių ir bendruomeninių įmonių tvarumą.

4.9. Kaimuose ir miesteliuose gyvena žmonės iš įvairiausių visuomenės sluoksnių ir jiems visiems turi būti suteikta teisė pareikšti savo nuomonę savo vietos bendruomenėse. Žemiausio lygmens viešojo administravimo įstaigos – parapijos tarybos ar (mažos) savivaldybės – turėtų dalyvauti vietos sprendimų priėmimo procese, ir turėtų būti sustiprintos, suteikiant joms galias patenkinti šį poreikį. Žmonės didžiuojasi savo vietos bendruomenėmis ir tai gali būti pripažinta kaip išteklius bei panaudota paskatinti kitus dalyvauti. Išėję į pensiją verslininkai ir tie, kurie dirbo viešajame arba pilietinės visuomenės sektoriuose, yra įgiję daug įgūdžių, kurie galėtų būti panaudoti. Pagal Europos ir vietos programas įgyvendinant projektus, kuriais buvo paskatinta kurti vietos partnerystes jų kaime ar miestelyje, buvo išugdyta daug bendruomenės verslininkų. Jie kilę iš visų sektorių ir tapo savo bendruomenių ambasadoriais.

4.10. Kaimai ir miesteliai yra svarbi Europos kultūros dalis. Jie dažnai puoselėja savo vietos papročius ir tradicijas. Šios kaimo gyvenvietės dažniausiai būna „istorinės“, o jų architektūra atspindi vietos statybines medžiagas ir per daugelį amžių formuotą stilių. Paprastai miestelių centruose išsaugota daugiau vietos įmonių ir jų neužgožia standartiniai fasadai, kurių reikalauja tinkliniai prekybos centrai, kaip būna didesnių miestų centruose. Mažos kaimo gyvenvietės taip pat yra glaudžiai susijusios su jas supančiu kraštovaizdžiu – jis sukuria kaimų ir miestelių atmosferą, taip atspindėdamas labai įvairių jų kilmę – ant kalvos įrengtos gynybos sienos, brastos, šaltiniai, ežerų pakrantės, salos ar pakrantės ir kt. Vykdamas Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) reklaminę kampaniją ir įgyvendinant tų metų iniciatyvas reikėtų akcentuoti kaimuose ir miesteliuose esančias kultūros vertybes. Svarbų vaidmenį reklamuojant tradicijas ir kultūrą gali atlikti vyresnio amžiaus kaimo gyventojai, todėl reikėtų jiems sudaryti sąlygas aktyviai veikti šioje srityje.

4.11. Šie kaimai ir miesteliai turi vertybių, kuriomis gali remtis, kai jiems padedama išlaikyti arba pagerinti savo vietos ekonomiką. Jie yra susiję su vietos žemės ūkiu, miškų ūkiu ir pagaminta energija, taip pat žemės ūkiu ir kaimo turizmu, susiję su sveikata, kultūros festivaliais ir aplinkos apsauga bei švietimu. Yra šimtai pavyzdžių visoje Europoje, tokių kaip Kozard Vengrijoje ir Alston Manor Anglijoje, kuriais galėtų sekti kiti. Ecovast parengta ataskaita „Miestelių svarba“ taip pat yra labai svarbus indėlis aprašant ir suprantant, kokį vaidmenį atlieka kaimai ir miesteliai.

4.12. Būsima kaimo politika, kuriai buvo entuziastingai pritarta Korko 2.0 konferencijoje 2016 m. rugsėjo mėn., turėtų padėti valstybėms narėms ir regionams plėtoti palankią kaimo politiką ir skatinti projektus pagal Europos programas. Kaimui skirtos patikros, kuri nurodyta Korko 2.0 deklaracijoje, įgyvendinimas yra labai svarbus ES, valstybėms narėms ir regionams.

4.13. ES remiama LEADER metodika ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP) užtikrina priemones, skirtas padėti stiprinti kaimo bendruomenes ir suteikti joms galių. LEADER ir vietos veiklos grupės gali remti vietos pastangas siekiant vystyti įmones, tiek privačias, tiek ir ne pelno siekiančias, kad jos pradėtų ir plėstų veiklą, bei siekiant užtikrinti aktyvaus ir palaikančio bendruomeniškumo dvasią. LEADER iki 2014 m. buvo remiama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis, tačiau nuo 2015 m. ir kiti struktūriniai ir investiciniai fondai gali įgyvendinti šią metodiką, pasitelkiant daugiašalį finansavimą kartu su bendruomenės inicijuota vietos plėtra. Tam reikalingas glaudesnis bendradarbiavimas, o tinkamų pavyzdžių galima rasti „IRD Duhallow“ ir „SECAD“ Korko grafystėje bei „PLANED“ Velse, kurios bendruomenės inicijuotos vietos plėtros jau seniai ėmėsi pagal principą „iš apačios į viršų“.

4.14. Įgyvendinama daug kaimo projektų pagal Europos programas, kurie atspindi didelę gerosios patirties pavyzdžių įvairovę miesteliuose ir kaimuose. Geroji patirtis taip pat rodo, kad būtini ir naudingi tarpininkai, remiantys verslininkus ir mažas grupes.

2017 m. spalio 18 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*
